
Bognoter

Blum, William: **America's Deadliest Export: Democracy – The Truth About US Foreign Policy and Everything Else.** Zed Books 2013, 304 s. ISBN: 9781780324456

Siden Anden Verdenskrig har verden stolet på, at amerikansk udenrigspolitik motiver var gode og at USA's ønske om at sprede demokrati var agtværdigt, ja endog nobelt. Intet kan være længere fra sandheden, ifølge William Blums yderst provokerende bog. Blum er en af USA's ledende ikke-mainstream kommentatorer om amerikansk udenrigspolitik og skribent på det populære nyhedsbrev online *Anti-Empire Reports*. *America's Deadliest Export* er en systematisk fremstilling af de mange modsætninger og farer i amerikansk udenrigspolitik.

Chehabi, H. E. , Farhad Khosrokhavar og Clément Therme (red.): **Iran and the Challenges of the Twenty-First Century.** Mazda Publishers 2013, 308 s. ISBN: 9781568592978

17 essays om iransk indenrigs- og udenrigspolitik, festskrift for professor Mohammad-Reza Djalili, Genève. Et essay om den historiske baggrund for den Grønne Bevægelse, der går tilbage til Forfatningsrevolutionen 1905-1911. Om bevægelsens fornyende karakter men hidtidige fallit i kampen imod præstestyret, set i lyset af det arabiske forår. Om

fraktionskampene i det iranske regime og reformfolkene internt i regimet. Arzoo Osanloo beskriver, hvor svært det blev efter Mahmoud Ahmadinejads genvalg i 2009 at forsvare kvinders rettigheder og menneskerettigheder. Firouzeh Nahavandi udforsker manipulation af Irans politiske kultur af både Pahlavi monarkiet og den islamiske republik. Ali M. Ansari analyserer det seneste opsving i nationalismen, der udfordrer statens officielle ideologi. Narsi Ghorban påviser, at en af de største udfordringer for iransk økonomi i det 21. århundrede er at reformere energisubsidier, men den iranske ledelse står overfor to store forhindringer: Regeringen må være mere effektiv i gennemførelse af subsidie-reformer, hvis deres politiske og sociale omkostninger skal begrænses. Desuden kompliceres reformer af det politiske og økonomiske pres udefra, ikke mindst sanktionerne. Den dansk-iranske professor i islamske studier, Mehdi Mozaffari, fokuserer på et ofte overset aspekt af iransk udenrigspolitik, at den er styret af totalitær ideologi snarere end af nationale interesser. Andre af bogens essays ser på spændinger og 'kritisk dialog' mellem Frankrig og Iran, Irans strategi i Asien og om forholdet til Asien.

Døcker, Henrik: **Den skrøbelige fred. – det internationale samfund og retsstaten fra 1900 til i dag.**

Gyldendal 2012, 129 s.

ISBN: 9788771180206

Grundlaget for bogen af journalisten med stort kendskab til menneskerettigheder og folkeret, er spørgsmålet, hvordan undgår vi krig? Døcker gennemgår retsstaten i det 20. århundrede, de internationale fredsbestræbelser og beskriver dem, der har arbejdet for fredssagen – i stedet for krig.

Forfatteren tager afsæt i Røde Kors' fødsel, går over Folkeforbundet, de to verdenskrige, FN, afkoloniseringen, den kolde krig og frem til nutidens nationale og internationale terror. Bogen definerer de vigtigste begreber og præsenterer de internationale domstole, internationale og overnationale organisationer samt de vigtigste traktater med betydning for fredssagen og retsstaten.

Foreign Affairs: **Iran and the Bomb. Solving the Persian Puzzle.** *Foreign Affairs 2012, ISBN: 9780876095324*

Samling af artikler fra Foreign Affairs om Irans bestræbelser på at skaffe atomvåben og omverdenens kamp for at finde svar på den udfordring. Artiklernes forfattere spænder over hele det politiske spektrum. Det er kendte eksperter fra mange discipliner og lande, blandt andre Jahangir Amuzegar, Ehud Eiran, Richard Haass, Michael Led-

en, James Lindsay, Colin Kahl, Matthew Kroenig, Suzanne Maloney, Mohsen Milani, Ray Takeyh og Kenneth Waltz.

Gellately, Robert: **Stalin's Curse. Battling for Communism in War and Cold War.** *Oxford University Press 2013, 477 s. ISBN: 9780307269157*

Flere historikere har ment, at Stalins politik efter Anden Verdenskrig var bestemt mere af sovjetiske sikkerhedshensyn end af ideologien fra 1917-revolutionen. Den canadiske historiker Gellately påviser, at ideologiske hensyn blev ved med at spille en overordentlig stor rolle for Stalin i alle de 18 år, hvor han havde totalt uindskrænket og ubeskrivelig brutal magt fra 1935 til sin død i 1953. Bogen beskriver i den sammenhæng udviklingen fra 1943, da krigen vender til Sovjetunionens fordel, hvor Stalin konsekvent fører ekspansionspolitik, der sigter mod at bemægtige sig hele Østeuropa og dele af Centraleuropa. Det er fortællingen om masse mord, list og bedrag, hvor også Roosevelt og Churchill blev taget ved næsen af manden, som de kaldte 'Uncle Joe'.

Henriksen Waage, Hilde: **Konflikt og stormaktspolitik i Midtøsten.**

Cappelen Damm Akademisk 2013, 512 s. ISBN: 9788202408312

Introduktion til Mellemøstens turbulente historie fra en af Norges bedste mellemøstforskere, der bruger ret ukendt arkivmateriale for at

kaste lys over en række omstridte hændelser som oprettelsen af staten Israel, palæstinenserne flugt, seksdageskrigen, Suez-krisen og Oslo-fredsprocessen. Det ses i en bred historisk og politisk sammenhæng fra osmannisk tid over stormagtsspillet efter Første Verdenskrig og frem til det arabiske forår.

Holm, Mette og Mogens Lykketoft: **Burma/Myanmar – fortællinger fra et land i forandring.** *People's Press, København 2012, 197 s. ISBN: 9788771370195.*

Burma/Myanmar har forandret sig de seneste par, og for omverdenen og en stor del af burmeserne er denne forandring kommet som en overraskelse. Forandringsprocessen har inspireret Holm og Lykketoft til at skrive en bog om hvad Burma var – og hvad det (under navnet Myanmar) er ved at blive til. De skildrer de seneste tyve år gennem egne oplevelser og søger at forklare udviklingen med udgangspunkt i øjebliksbilleder fra livet i landet. Mette Holm foretog adskillige reportagerejser til Burma i 1990'erne, og Holm og Lykketoft har sammen besøgt landet i 2010 og 2012.

Jakobsen, Knud: **Danskeren bag bomben. Om tømrerlærlingen fra Holstebro, der hjalp atombomben til verden og bestemte, hvor den skulle kastes.** *People's Press 2013, 279 s. ISBN: 9788771089837*
Den fantastiske historie om en dansk

desertør, der var efterlyst af politiet i syv år, men stak af til Amerika, hvor han blev professor og var med til at udvikle moderne våben under Anden Verdenskrig. Det er journalisten Kurt Jakobsen, som har afdækket, at professoren og opfinderen, Charles Christian Lauritsen, stammede fra Holstebro. I USA begyndte han at bygge radioer og blev optaget på Californiens Tekniske Universitet, hvor han på to år fik en ph.d. i fysik, blev professor et par år efter og kastede sig over grundforskningen frem mod atombomben. Fysikeren Charles blev venner med Niels Bohr, rejste i pendulfart frem og tilbage mellem USA og England for at koordinere våbenudviklingen og var i krigens sidste år i inderkredsen omkring Robert Oppenheimer om bygningen af de første atombomber.

Lorenz, Einhart: **Willy Brandt. Deutscher – Europäer – Weltbürger.** *Kohlhammer Urban Taschenbuch 2012. ISBN: 9783170212459. Udkommet på norsk, forlaget Res Publica 2013*

Der gik et sus igennem forsamlingen, da Willy Brandt knælede ved monumentet over dræbte jøder i Warszawa i december 1970. Billeder af den tyske forbundskansler i symbolsk beklagelser overfor jøderne på vegne af det tyske folk, gik verden rundt. Det pryder forsiden på denne biografi, som er kaldt den bedste klassiske politiske biografi om Brandt. Det er historien om en ung mand, der voksede op med en enlig

mor i enkle kår og flygtede fra Hitlers Tyskland, men som blev en af Tysklands vigtigste politikere i det 20. århundrede. I 2013 er det 100 år siden, Willy Brandt blev født og 30 år siden, han kom til Norge.

Mälksoo, Maria: **The Politics of Becoming European. A study of Polish and Baltic Post-Cold War security imaginaries.** Routledge 2013, 224 s. ISBN: 978415851374.

Bogen samler teorier, der giver forståelse af Polens og de baltiske landes bestræbelser for at blive europæiske efter den kolde krig. Forfatteren opfordrer til gentænkning af europæisk identitet ud fra en kritisk analyse af postkolonialismen bag EU's udvidelse i Østeuropa. Hun henviser til teoretikeren Edward Said, da hun mener, at studier af EU er karakteriseret af orientalisme, fordi de sjældent spørger, hvem der traditionelt har været i stand til at definere europæisk identitet og hvorvidt den identitet bør præsenteres som en historisk proces snarere end en statisk kategori. Bogens centrale argument er, at den historiske erfaring med på en og samme tid at blive karakteriseret som i Europa men ikke helt i Europa skaber den aktuelle selvforståelse og opfattelse af sikkerhed i Polen og de baltiske lande. Ved at udforske denne basale betingelse af 'næsten europæiskhed' blandt udenrigs- og sikkerhedspolitiske eliter, vurderer bogen effekten på centrale sikkerhedspolitiske em-

ner, herunder relationer til Vesteuropa, Rusland og USA.

Parsi, Trita: **A Single Role of the Dice. Obama's Diplomacy with Iran.** Yale University Press 2012, 304 s. ISBN: 9780300169362

Er Obama administrationens diplomatiske bestræbelser over for Iran fejlslagne? Var Bush administrationens fokus på militær intervention, afvisning af forhandlinger og stræben efter regimeændring en bedre fremgangsmåde? Det er nogen af spørgsmålene, som denne bog søger at besvare med bl.a. en dybtgående analyse af Obamas tidligt fremstrakte hånd til Iran. Trita Parsi, mellemøstekspert med store erfaringer i Capitol Hill og i FN, har interviewet 70 højt placerede embedsmænd fra USA, Iran, Europa, Israel, Saudi Arabien, Tyrkiet og Brasilien, herunder USA's og Irans topforhandlere. Parsi afdækker den tidligere ukendte historie om amerikanske og iranske forhandlinger under Obamas første år som præsident, kalkuleringerne bag de to landes adfærd og de reelle grunde bag den blindgyde, som konflikten var i, da bogen blev udgivet sidste år. I modsætning til den dominerende holdning mener forfatteren ikke, at diplomatiet er prøvet fuldt ud. Vedholdenhed er nøglen under enhver forhandling, som hverken USA eller Iran tidligere har vist, understreger Parsi.

Prashad, Vijay: **The Poorer Nations: A Possible History of the Global South.** Verso 2013, 300 s. Forord af Boutros-Boutros Ghali.
ISBN: 9781844679522

En global historie om perspektiverne om et globalt magtskifte fra nord til syd. I sin tidligere bog *The Darker Nations* fortalte Vijay Prashad den tredje verdens intellektuelle historie og analyserede Den Alliancefrie Bevægelses opkomst og fald. Denne bog følger op. Siden 1970'erne har landene i det globale syd kæmpet for at skabe politiske bevægelser. Prashad analyserer neoliberalismens fejltagelser samt opkomsten af BRIKS-landene, the World Social Forum, emnebaseerede bevægelser som Via Campesina, det latinamerikanske revolutionære genopsving, ja kort sagt bestræbelser på at skabe alternativer til det neoliberale projekt, som fremført militært af USA og dets allierede og økonomisk af IMF, Verdensbanken, WTO og andre af de magtfuldes instrumenter. Lige som *The Darker Nations* slog fast, at den tredje verden var et projekt og ikke et område, ser *The Poorer Nations* det globale syden som en term, der i praksis ikke refererer til et geografisk rum, men til rummet for skærpelse af protester imod neoliberalisme. I sit forord skriver FN's tidligere generalsekretær, Boutros Boutros-Ghali, at Prashad "har hjulpet med at åbne udsynet for de begivenheder, der gik forud for dagens globale situation og konflikter."

Pejcinovic, Lacy: **War in International Society.** Routledge 2013, 248 s.
ISBN: 9780415629997

Bogen undersøger formålet med krig som social institution. Fokus er, hvad tænkningen om krig som social institution og mekanisme for orden betyder. Det fremhæves, at siden terrorangrebet på USA 9/11 er emnet krig blevet stadig mere relevant. Krig blev længe set som en disciplin i internationale relationer, når det gjaldt at sikre orden, men at acceptere krig som en 'institution' er problematisk for mange, hedder det. Hvordan kan vi forstå en praksis, som associeres med sammenbrud, destruktion og uorden som noget, der kan bidrage til orden og sameksistens? Denne bog plæderer for, at forståelse af grundelementerne for krigens karakter som en institution i det moderne internationale samfund kan give os vigtigt indblik i formålet, hvis der er noget sådan, med krig i nutidens internationale relationer.

Sand, Shlomo: **The Invention of the Land of Israel. From Holy Land to Homeland.** Verso 2013, 304 s. ISBN: 9781844679461

Den israelske historieprofessor, Shlomo Sand, skabte intens debat med bogen *The Invention of the Jewish People*. I denne nye bog dekonstruerer han ældgamle legender om det hellige land og dissekerer begrebet 'historisk ret' til en statsdannelse, opfundet i det 19. århundrede. Han

ser videre på etablering af staten Israel og hvilke iboende farer, der ligger i det ideologiske grundlag for den israelske stat.

Smith, Amanda M: **Thought Reform and China's Dangerous Classes: Reeducation, Resistance, and the People.** Rowman & Littlefield 2012, 268 s. ISBN: 9781442218376.

Bogen udforsker historier om tyve og prostituerede i fortællingen om transformationer i måden, Kina forstår social kontrol, politisk afvigelse og omformning af tankesæt. Den trækker på et bredt spektrum af breve, dagbøger, romaner, film, memoarer, vandrehistorier, pressehistorier og klassificerede regeringsdokumenter. Smith tager læseren med på genopdragelsescentre, der har fungeret som laboratorier om udviklingen af samspillet mellem ændring af tankesæt, arbejde og individ tilbage i historien. Læseren tages med fra landområder til forskellige bysamfund og endelig til Beijing i afdækningen af opkomsten og ændringer af begrebet om 'folket' op igennem historien. Der rettes især fokus på, hvilken rolle marginaliserede har spillet i defineringen af begrebet 'folket'. Kinas 'farlige klasser' har op igennem historien været prostituerede, tiggere, småkriminelle og

andre 'lumpenproletarer', som kommunister har set som trusler imod samfundet og revolutionen.

Marshall, Andrew Gavin: **In the Arms of Dictators. America the Great Global Arms Dealer.** *The People's Book Project 2013, 40 s. Kun online. Kan downloades gratis: www.andrewgavinmarshall.com*

Den lille online bog slår fast, at verdens største militærmagt ikke bare stoler på mindre staters 'goodwill' eller truer med magtanvendelse for at bevare sin dominans. USA har igennem tiden skabt et stort og komplekst netværk af imperial protektion: Gennem økonomisk og militær hjælp (at tillade favoriserede regimer at kontrollere deres egne befolkninger og føre stedfortræderkrige), militær og politisk træning samt mange andre programmer, som er koordineret imellem Pentagon, State Department og United States Agency for International Development (USAID). Våbensalg er en afgørende metode, hvorigennem USA – og andre magtfulde nationer – udøver hegemoni ved at bevæbne nøgleallierede og dermed direkte og indirekte holde gang i borgerkrig og konflikter samt kanalisere penge ind i verdens store våbenfabrikanter.